

Jaak Aaviksoo
Haridus- ja Teadusministeerium

25.04.2011

Vastus pöördumisele

Austatud haridus- ja teadusminister

Eesti Noorteühenduste Liit (ENL) tänab Teid võimaluse eest esitada omapoolne nägemus Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisala valdkondade arengusuundade kohta. Hindame kõrgelt Teie soovi kaardistada Teie ees ministrina seisvaid väljakutsed koostöös erinevate huvirühmadega.

ENL on noorteühenduste ja noorte osaluskogude hääletoruna seda meelt, et Eestis on noorte ees seisvaid väljakutseid ning lahendamist vajavaid küsimusi väga palju. Ühena olulisimatest nende seas on kindlasti noorte tööhõivevalmiduse tagamine läbi formaalhariduse kui ka noorsootöö ning noorte kõrge tööpuuduse vähendamine. ENL mõnab samas, et tööhõive teemad kuuluvad suures osas Sotsiaalministeeriumi valitsemisalasse, ent oleme huvitatud lisaks kohtumistele Sotsiaalministeeriumi ja selle valitsemisala ametnikega ka sellest, et Teie noorte eest vastutava ministrina pidevalt valitsuskabinetis teemat tõstataksite ning rõhutaksite just noorte tööpuudusele kõrgendatud ning eraldi tähelepanu pööramise vajalikkust üldise tööpuuduse temaatika käsitlemise kõrval.

Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisala väljakutsetest kõneldes tuleb kindlasti mainida uue noorsootöö ja noortepoliitika strateegia koostamist. Näeme vajadust, et selle protsessi ettevalmistamisega tuleb alustada juba käesoleval aastal. Uue strateegia koostamise lähtekohaks peaks olema valdkondadevaheline lõimitus, st et kõikide noortepoliitika toimealade eest vastutavad ametkonnad peaksid olema sellesse protsessi kaasatud.

Konkreetsemate väljakutsete osas on oluline mainida noorte osalusvõimaluste suurendamist. Meil on siiralt hea meel, et Reformierakonna ning Isamaa ja Res Publica Liidu valitsusleppes kajastub eraldi punktina diskussiooni algatamine valimisea langetamise üle 16. eluaastani. ENL on seda meelt, et valimisea langetamine on kõige tõhusam võimalik meede, mis ühelt poolt aitaks seada noorte huvid poliitilises debatis senisest olulisemale kohale, teiselt poolt suurendaks jällegi noorte huvi ja võimalusi ühiskondlikus elus kaasa rääkida. Käsikäes valimisea langetamisega on oluline ka teiste osalusvõimaluste arendamine. Riigikogu poolt 2010. aastal vastu võetud uus noorsootöö seadus, mis seadustas kohalikul tasandil noortevolikogude tegutsemise, on tänaseks kaasa aidanud olulisel määral uute noortevolikogude tekkele. Siiski on noortevolikogude arv omavalitsuste koguarvuga võrreldes üpris tagasihoidlik. Hasartmängumaksu Nõukogu ning Eesti Noorsootöö Keskuse eelarve kaudu on riik küll eraldanud vahendeid noorte osalus kogude koostöö koordineerimiseks ning nende kooolitus- ja arendustegevuseks, ent lisaks eelpoolmainitud tegevustele peab riik ENLi hinnangul soodustama rahaliste vahenditega ka noortevolikogude loomist ning jätkusuutlikku tegutsemist, seda viimast loomulikult kahasse kohalike omavalitsustega. Näeme tugevates noorte osalus kogudes võtmerolli nii kohaliku kui riikliku tasandi poliitika senisest enam noorte soovide ning vajadustega arvestamise saavutamisel.

Selleks on vajalik luua eraldi riiklik mitmeaastane toetusprogramm noortevolikogude loomiseks ning nende tegevuse toetamiseks. ENL on valmis panustama nii selle programmi väljatöötamise kui ka elluviimisse.

Oleme siiralt rõõmsad, et koalitsioonileppes kajastub ENLi ettepanek tagada karjäärinõustamine ning –õpe kõikidel haridustasemetel õppivatele õppuritele. ENL avaldab samas aga muret selle üle, et antud punkt koalitsioonileppes ei kujuneks valitsuse ametiaja lõppedes punktiks, mille taha on võimalik kirjutada “tehtud” pelgalt rahalist mahtu suurendades. Mõõname, et üks suuri probleeme täna noorte karjääriteenuste valdkonnas on rahaliste vahendite nappus, mille tõttu on karjäärispetsialiste oluliselt vähem, kui vajalik oleks, ent ENLi rõhuasetus nimetatud ettepaneku tegemisel oli karjääriteenuste tagamisel keskkonnas, kus noored veedavad oma ajast märkimisväärse osa – eelkõige õppeasutustes, aga ka näiteks noortekeskustes. Oleme teadlikud, et ka täna külastavad maakondlikes teavitamis- ja nõustamiskeskustes töötavad karjäärispetsialistid agaralt oma maakonna koole, kuid karjäärinõustamise, -õppe ja –info teenus ei tohi olla juhuslik ega hooajaline. ENL peab oluliseks, et tulevikus oleks karjäärinõustamine tagatud igale üldhariduskooli, kutseõppeasutuse ning kõrgkooli õppurile aastaringelt koolikeskkonnas. Oleme Teile tänulikud, kui kutsute meid nimetatud teemaga tegelemisel samuti laua taha.

Noorteühingute aastatoetuse süsteem on ajas läbi teinud küll mitmeid muudatusi, ent need muudatused on olnud kantud pigem eesmärgist süsteemi täiustada, kui seda reformida ning noorteühingute toetamise aluseid pidevalt muuta. Aastaid tagasi kokku lepitud põhimõtted, mille alusel noorteühinguid riigieelarvest toetatakse on andnud noorteühingutele kindluse, et riigi prioriteet on toetada tugevaid ning jätkusuutlikke ühinguid. Selle eest ENLi ja ühingute poolt tänusõnad. Ent ka noorteühingute aasta- ja projektitoetuste rida on kriisi ajal kärbitud, seda küll projektitoetuste kaotamise arvel. Noorteühingute riigieelarvelise rahastamise koha pealt teeme Teile järgnevad ettepanekud:

- 1) noorteühingute aastatoetuse kasutamiseks sõlmitavate raamlepingute kehtivus peaks pikinema ühelt aastalt kahe aastani;
- 2) katusorganisatsioonide rahastamine lahutatakse noorteühingu aastatoetuste süsteemist ning katusorganisatsioone hakatakse rahastama eraldi riigieelarvereaal, leides selleks lisavahendeid;
- 3) Seoses katusorganisatsioonide rahastamise lahutamisega noorteühingute aastatoetusest jääb rohkem vahendeid noorteühingute rahastamiseks.

Tahaksime lõpetuseks tunnustada ka Haridus- ja Teadusministeeriumi noorteosakonna ametnike tööd, kellega on olnud hea võimalus arutleda korduvalt noortevaldkonna arengute üle ning kes on olnud valmis meile selgitama erinevate otsuste ja ettepanekute tagamaid oluliselt rohkem ning sagedamini kui mõne teise ametkonna ametnikud. Soovime, et ministeeriumipoolne kaasamispraktika areneks Teie ministriks oleku ajal veelgi ning et Te ei unustaks tähtsate haridusteemade kõrval ka olemast vääriline noorteminister. Avaldame käesolevaga ka soovi Teiega lähiajal kohtuda.

Lugupidamisega,

(allkirjastatud digitaalselt)

Aleksandra Kamilova
juhatuse liige

Martti Martinson
martti@enl.ee